MIKC DAUGAVPILS DIZAINA UN MĀKSLAS VIDUSSKOLA “SAULES SKOLA”

MĀCĪBU PRIEKŠMETS:
FOTOGRAFĒŠANAS UN REPRODUCĒŠANAS TEHNOLOĢIJAS

SPECIALITĀTE: **FOTOGRĀFS**
4. KURSS (2.KURSS DIVGADĪGĀ PROGRAMMĀ)

ANALOGĀ FOTOGRĀFIJA (FILMAS ATTĪSTĪŠANA) METODISKĀ IZSTRĀDNE

IZSTRĀDNES AUTORS: **EDGARS KAPLERS**

DAUGAVPILS
2023

ANOTĀCIJA

- **Edgars Kaplers**
- **ANALOGĀ FOTOGRĀFIJA**
- **Sasniedzamais rezultāts: Tehniski precīzi attīstīta fotogrāfiska filma, no kuras iespējams iegūt pozitīvu attēlu, to digitāli ieskenējot vai palielinot attēlu uz foto palielinātāja;**
- **Mērķauditorija (programmas nosaukums, kurss vai pedagogi): Foto dizains, 4.kurss; 2.kurss divgadīgā programmā;**
- **Metodiskās izstrādnes praktiskais pielietojums: līdzeklis, lai iepazīstinātu skolēnu ar plānoto darbu un uzdevumiem;**
- **Uzskates un citi mācību līdzekļi: Fotofilma, attīstīšanas tanks u.c. piederumi, foto ķīmija – attīstītājs, stopvanna, fiksāža; skeneris;**
- **Metodiskās izstrādnes aktualitāte/novitāte: Izpratne par attēla veidošanās pamatprincipiem un analogo foto materiālu atšķirībām no digitālā foto procesa.**

SATURS

IEVADS	4
ANALOGĀ FOTOGRĀFIJA	5
RESURSI	6
NODARBĪBAS GAITA	7
IEROSINĀŠANAS FĀZE	8
APJĒGŠANAS FĀZE	10
REFLEKSIJA	12
SECINĀJUMI	13
LITERATŪRAS SARAKSTS	14
PIELIKUMI	15

IEVADS

- Nodarbību mērķis ir parādīt analogās fotogrāfijas veidošanās ķīmiskos pamatprincipus, izmantojot ražošanā pieejamos materiālus.
- Nodarbības sasniedzamais rezultāts – spēja patstāvīgi attīstīt eksponētās foto filmas un tās digitalizēt.

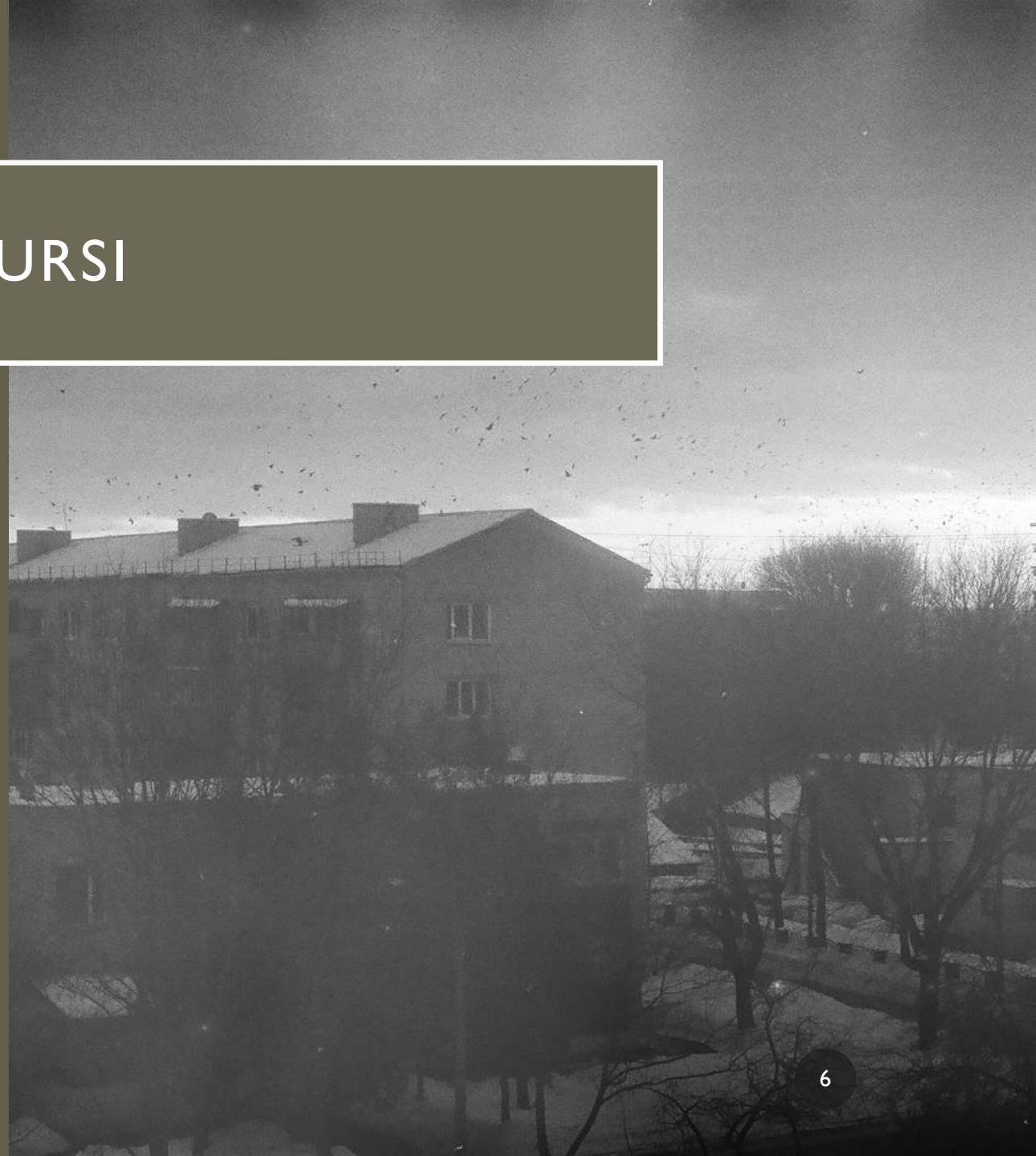

ANALOGĀ FOTOGRĀFIJA

- Analogā fotogrāfija ir uz fotoķīmijas produktiem balstīta fotogrāfijas nozare, kas attēla iegūšanas procesā izmanto gaismas jutīgos sudraba halogenoīdos sāļus, kas uzklāti uz pamatnes – plastmasas filmas vai papīra. Pretēji analogajai fotogrāfijai, digitālā fotogrāfija izmanto elektronisko gaismas intensitātes un viļņa garuma mērīšanas metodi uz elektroniska vadītāja – kameras digitālā sensora.
- Analogā fotogrāfija dalās vairākos virzienos – melnbaltā un krāsainā fotogrāfija; katram no šiem virzieniem ir atšķirīgi fotoķīmiskie materiāli un attēla iegūšanas procesi. Šajā materiālā tiks tuvāk apskatīta melnbaltā analogā fotogrāfija.

RESURSI

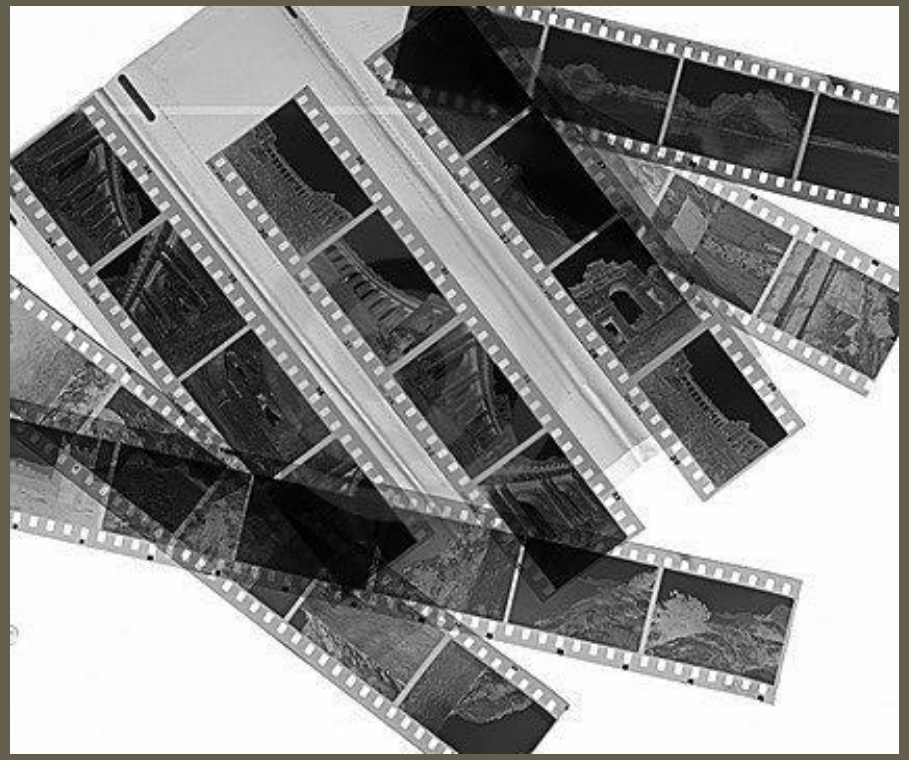
- Stundā nepieciešamie materiāli un iekārtas:
  - Procesam nepieciešamie ķīmiskie savienojumi – attīstītājs (sārmaina vide), stopvanna (skāba vide), fiksāža (skāba vide);
  - Attīstīšanas tanks, piem., Paterson Super system;
  - Mērtrauki pareizu proporciju šķīdumu sagatavošanai;
  - No visas redzamās gaismas izolēta telpa vai «attīstīšanas maiss»;
  - Ūdens;
  - Eksponēta foto filma, ko attīstīt;

NODARBĪBAS GAITA

- Stundas sākumā 5 minūšu laikā informēt skolēnus par darba drošību, strādājot ar ķīmiskiem savienojumiem; demonstrēt vēlamo sasniedzamo rezultātu – attīstītu negatīvu filmu (ierosināšanas fāze);
- 10 min pamācība, kā iemācīties pilnīgā tumsā ietīt foto filmu attīstīšanas ratā, izmantojot uzskates materiālus; izskaidrot attīstīšanas procesu, kuru jāveic, lai iegūtu kvalitatīvi attīstītu negatīvu;
- 15-20 kopā ar skolēniem izrēķināt pareizās ķīmisko vielu un ūdens attiecības un sagatavot visus šķīdumus – attīstītāju, stopvannu & fiksāžu filmas attīstīšanas procesam;
- Piemeklēt piemērotu foto filmas attīstīšanas ilgumu, izmantojot internetā pieejamo empīrisko datu tabulas, atlasot datus specifiskai foto filmai (ražotājs, nosaukums) & attīstītajam (ražotājs, nosaukums..

IEROSINĀŠANAS FĀZE

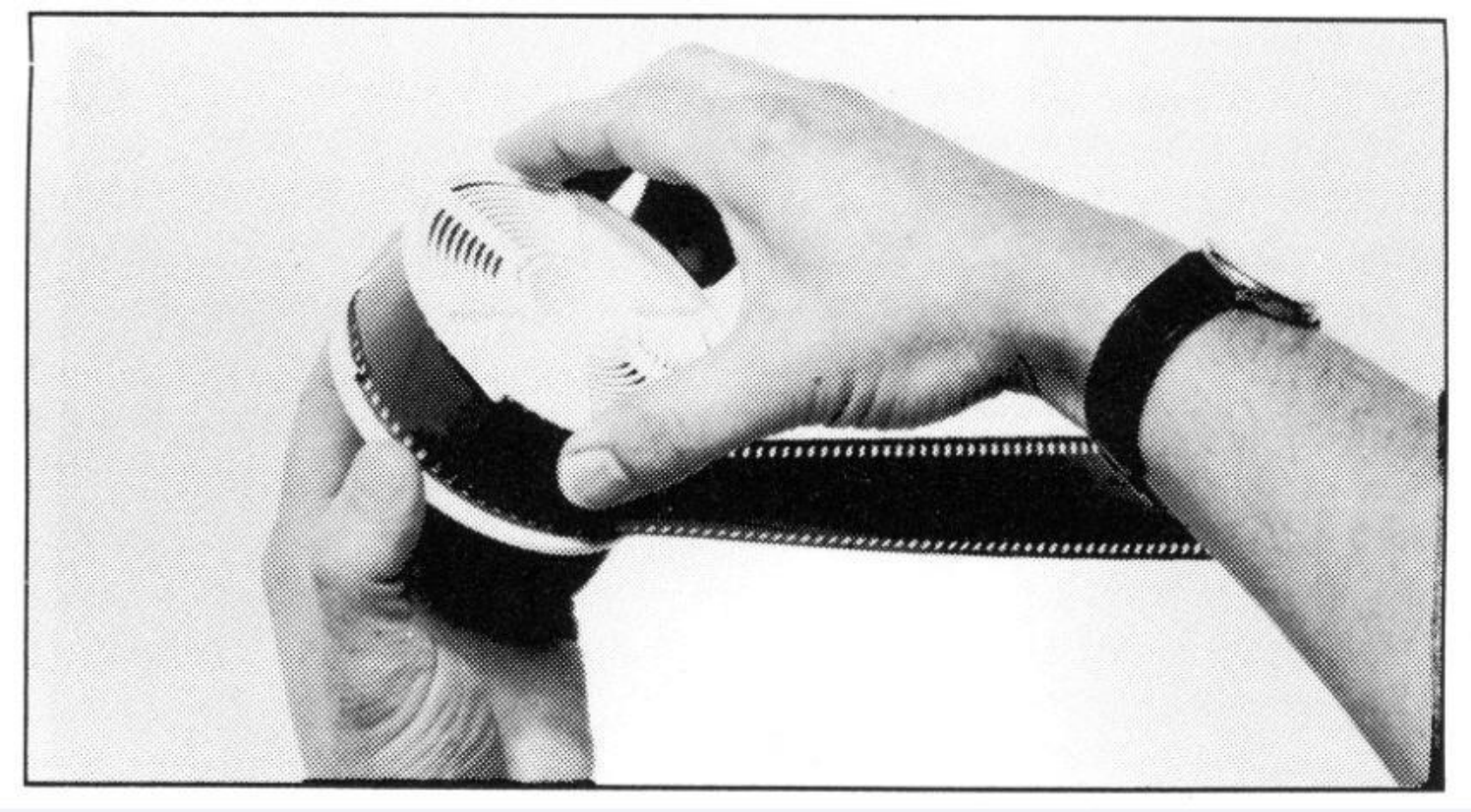
- Darba drošības instruktāža, darbojoties ar ķīmiskiem savienojumiem;
- Uzskates materiāla izdale, lai saprastu kādam jābūt iegūstamajam rezultātam.

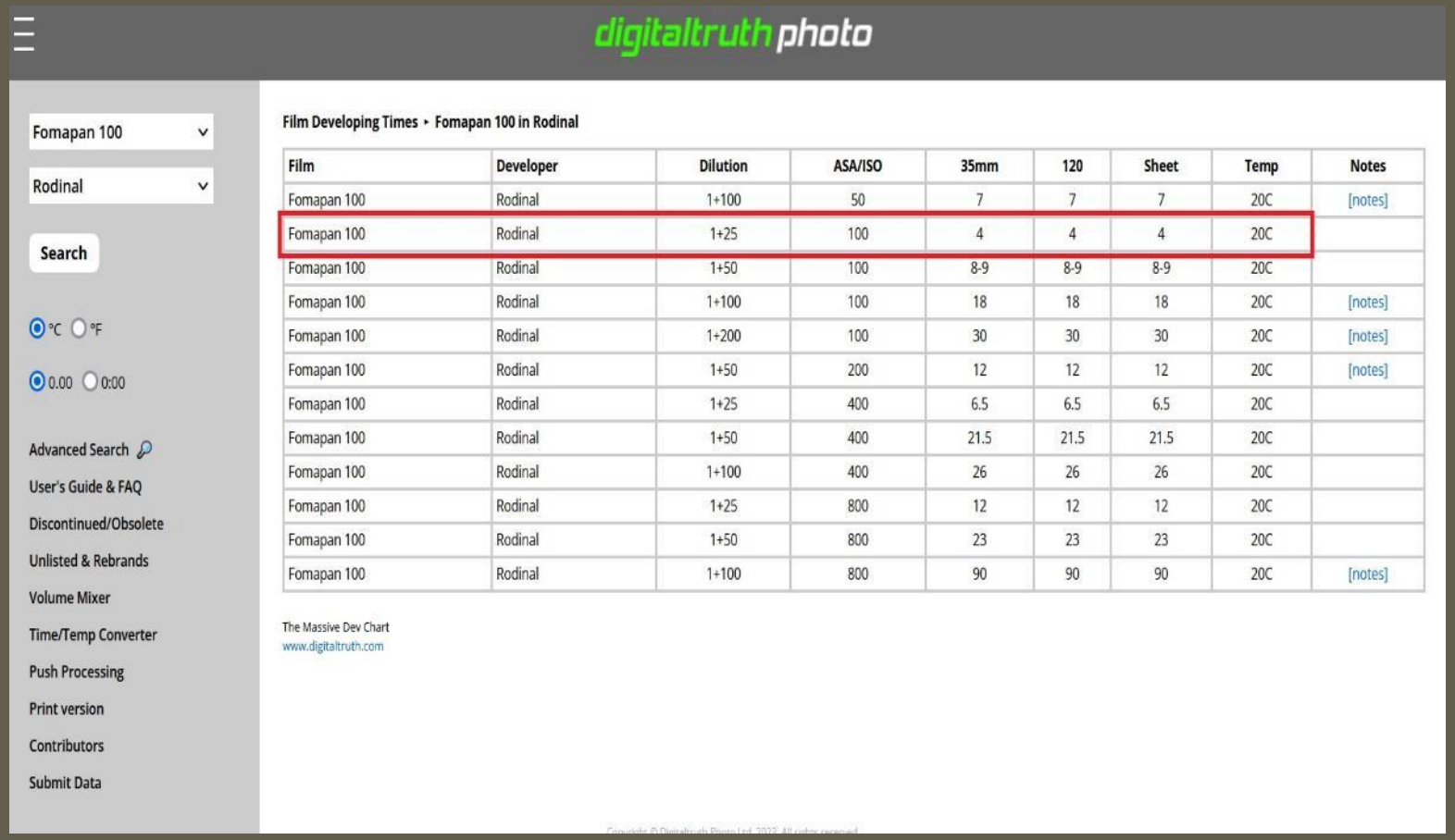

PANATOMIC X
3
4
PANATOMIC X
5
6
PANATOMIC X
7

APJĒGŠANAS FĀZE

- Apgūt foto filmas ietīšanu attīstīšanas rullītī, atkārtojot to tik ilgi, kamēr to iespējams izdarīt aizvērtām acīm (veicot darbu ar eksponētu filmu, tas jādara pilnīgā tumsā);
- Analizēt foto filmas attīstīšanas procesu un izveidot plānu, nosakot ķīmijas apjomus un attīstīšanas ilgumu.

APJĒGŠANAS FĀZE

Film	Developer	Dilution	ASA/ISO	35mm	120	Sheet	Temp	Notes
Fomapan 100	Rodinal	1+100	50	7	7	7	20C	[notes]
Fomapan 100	Rodinal	1+25	100	4	4	4	20C	
Fomapan 100	Rodinal	1+50	100	8-9	8-9	8-9	20C	
Fomapan 100	Rodinal	1+100	100	18	18	18	20C	[notes]
Fomapan 100	Rodinal	1+200	100	30	30	30	20C	[notes]
Fomapan 100	Rodinal	1+50	200	12	12	12	20C	[notes]
Fomapan 100	Rodinal	1+25	400	6.5	6.5	6.5	20C	
Fomapan 100	Rodinal	1+50	400	21.5	21.5	21.5	20C	
Fomapan 100	Rodinal	1+100	400	26	26	26	20C	
Fomapan 100	Rodinal	1+25	800	12	12	12	20C	
Fomapan 100	Rodinal	1+50	800	23	23	23	20C	
Fomapan 100	Rodinal	1+100	800	90	90	90	20C	[notes]

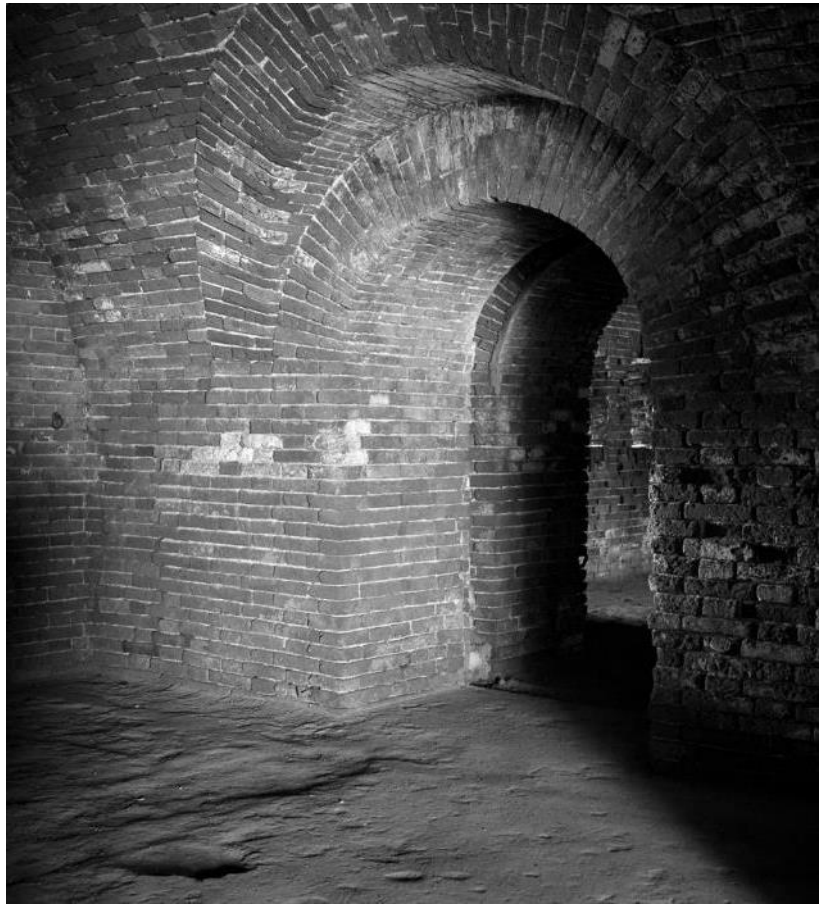
- Konkrētai ražotāja foto filmai tiek piemeklēts attīstīšanas ilgums un attīstītāja proporcija – šeit tattēlā foto filmai Fomapan 100, attīstīšanas ilgums – 4 min, attīstītāja attiecība 1+25 (koncentrāts 1/26 daļa no kopīgā šķīduma).

REFLEKSIJA

Atgriezeniskā saite praktiskās nodarbībās ir vienkārša, jo nodarbības mērķa sasniegšanai ir jābūt reālam darbam – izgatavotam priekšmetam – kvalitatīvi attīstītai foto filmai.

Ja skolnieki veiksmīgi attīstījuši – mērķis sasniegts.

Attīstīto foto filmu žāvē un stundas beigās skolēns tiek iepazīstināts ar tālāku attēla radīšanas procesu no iegūtiem negatīviem – skenēt foto filmu un iegūt digitālus attēlus; negatīvu palielināšana uz gaismjutīga foto papīra.

SECINĀJUMI

- Pēc veiksmīgi attīstītas foto filmas skolēniem ir izdevies veikt dažādas sarežģītības uzdevumus – iepazīties ar attēla vienkāršiem foto ķīmiskiem procesiem, attīstīt pašu eksponētās foto filmas un ieraudzīt, iespējams pirmo reizi, analogā tehnikā veidotus foto negatīvus, ko savā darbā izmantot turpmāk.

LITERATŪRAS SARAKSTS

1. New Yourk Institute of Photography Book No.7 – Developing -1; Black-and-White Film, New Yourk, US, 1978, revised 1990
2. The essential Black & White photography manual, Mike Crawford, RotoVision, Switzerland, 2005, ISBN – 2-88046-825-6

PIELIKUMI

